

Staben

SOCIALTJÄNSTFÖRVALTNINGEN

Handläggare: Tina Heinsoo
Tfn: 08-508 25 602

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2006-11-27

SOCIALTJÄNSTNÄMNDEN
061212
DNR 119-0547/2006

Till
Socialtjänstnämnden

DUR - ett instrument för utredning, bedömning och uppföljning inom socialpsykiatri

(2 bilagor)

Förslag till beslut

Socialtjänstnämnden godkänner inriktningen i tjänsteutlåtandet och överlämnar ärendet till kommunstyrelsen för vidare beslut.

Dag Helin

Fredrik Jurdell

Sammanfattning

För att åstadkomma enhetligare bedömningar, dokumentation och uppföljningar av insatser till psykiskt funktionshindrade har både på politisk nivå och på tjänstemannanivå framförts behov av ett gemensamt instrument i staden. Ett särskilt projekt startade för att inventera, utreda och ta fram förslag på ett sådant gemensamt instrument. Projektet har undersökt vilka uppföljningssystem som finns att tillgå på marknaden och föreslår DUR, som står för Dokumentation, Utvärdering och Resultat och är en metod för att skapa en systematisk dokumentation för socialtjänsten. DUR är utformat för att användas inom myndighetsutövning och kan även användas vid uppföljningssamtal med personer.

I DUR är utgångspunkten att människor ska få stöd i att få en förbättrad livssituation. DUR går igenom 10 livsområden för att ge en heltäckande bild av personen och dennes behov. Det finns ett kartläggningsformulär för varje livsområde som innehåller tre delar, en systematisk del, en fördjupad del och skattningsskalor. Genom dokumentationen går det att följa upp och utvärdera resultat i den enskilde personens liv. Data från den systematiska delen och resultatet av skattningarna aggregeras på gruppnivå vilket gör att det blir möjligt att få kunskap om vilka klientgrupper som finns och hur behoven ser ut för olika grupper.

Av den utvärdering som gjorts av projektet, framkommer att de handläggare som arbetar med själva instrumentet DUR anser det vara ett flexibelt och funktionellt instrument. Man lyfter fram att informationen i utredningarna blir mer allsidig och tillförlitlig. Det är lättare att bedöma stödbehovets art och omfattning samt att följa upp insatserna. Brukarna upplever en ökad delaktighet i utredningen. Utvärderingen visar att utredningar som genomförts med DUR ger en ökad rättsäkerhet i handläggning och dokumentation.

Förvaltningen anser att det är angeläget att införa ett enhetligt utredningsinstrument i stadens verksamheter för psykiskt funktionshindrade och att DUR är det instrument som bör utvecklas och införas i staden. Ett enhetligt system garanterar bättre rättsäkerhet och kvalitet i bedömningar av insatser och ger förutsättningar för bättre uppföljningar både på individnivå och på "gruppnivå".

För att underlätta för stadens handläggare och få bättre acceptans för ett genomförande föreslås att DUR integreras i stadens befintliga system. Det innebär att statistiken från DUR bör integreras i paraplysystemet liksom skattningsskalorna, då det underlättar den enskilda uppföljningen med klienten. En förstudie om införande av statistik från DUR i paraplyet har presenterats i november av Tietoenator. En preliminär kostnadskalkyl har lämnats. Kostnadskalkylen liksom tidplan och organisation för införandet måste beaktas i vidare behandling i kommunstyrelsen.

Ärendets beredning

Detta tjänsteutlåtande har utarbetats vid socialtjänstförvaltningens stab för utredning och projekt. Ärendet har behandlats i socialtjänstnämndens handikappråd 2006-12-07.

Bakgrund

Inom socialtjänsten finns stora behov av att utveckla systematisk dokumentation och kunskap om vilka personer man möter, vilka behov dessa har och vilka resultat socialtjänstens insatser ger. I Socialstyrelsens program för kunskapsutveckling inom socialtjänsten ges dessa frågor stor betydelse.

Vid utredning, bedömning och uppföljning av insatser till psykiskt funktionshindrade finns idag inget gemensamt arbetsinstrument inom Stockholms stad som skulle kunna jämföras med exempelvis ASI inom missbrukarvården. För att åstadkomma enhetligare bedömningar, dokumentation och uppföljningar av insatser till psykiskt funktionshindrade har både på politisk nivå och på tjänstemannanivå framförts behov av ett gemensamt instrument i staden.

Ett särskilt projekt startade för att inventera, utreda och ta fram förslag på ett gemensamt instrument för utredning, dokumentation och uppföljning inom stadens verksamheter för psykiskt funktionshindrade. Projektet har finansierats med medel från kompetensfonden.

Projektet har undersökt vilka uppföljningssystem som finns att tillgå på marknaden. Det system som kommit att användas är DUR, som står för Dokumentation, Utvärdering och Resultat och är en metod för att skapa en systematisk dokumentation för socialtjänsten. DUR är utformat för att användas inom myndighetsutövning och kan även användas vid uppföljningssamtal med personer. Tanken med DUR är att få ett system för att utreda och dokumentera personers situation, att genom dokumentationen följa upp enskilda personer eller att på en aggregerad nivå få information om olika gruppers behov och vilka insatser som ges. DUR är ursprungligen utarbetat för individ- och familjeomsorgen och flyktingverksamheten i Göteborgs stad.

I projektet har ingått att omarbeta DUR så att det kan användas vid myndighetsutövningen inom socialpsykiatrin. Ett utredningsmaterial har därefter tagits fram. Fyra stadsdelsförvaltningar har medverkat i projektet. Handläggare och chefer vid dessa stadsdelars socialpsykiatriska enheter har efter utbildning testat utredningsmaterialet. Brukarorganisationerna har fått information om projektet och getts möjligheter att lämna synpunkter på innehållet i utredningsmaterialet. Förändringar har efterhand inarbetats i materialet. Förändringar har gjorts utifrån de synpunkter som kommit från de fyra stadsdelarnas arbetsgrupper i Stockholms stad. Frågor har lagts till inom olika livsområden och en språkgranskning har genomförts. En slutlig version av DUR för socialpsykiatrin i Stockholms stad blev klar i september 2006. *Bilaga 1.*

Projektet ska dessutom ta fram ett förslag på hur detta material skall införlivas i verksamheten, hur materialet löpande skall uppdateras samt hur efterlevandet skall följas upp. Projektet har utvärderats av Ersta Sköndal Högskola. *Bilaga 2*

Förvaltningens förslag

Projektet initierades av socialtjänstförvaltningen i samarbete med kompetensfonden. Vantörs stadsdelsförvaltning har varit ägare av projektet. Förvaltningen har medverkat i den styrgrupp som varit knuten till projektet. Frågan om utrednings- och styrinstrument bör ses i ett stadsövergripande perspektiv eftersom det finns en koppling till det arbete som sker med bl a riktlinjer. Ärendet tas därför upp för beslut i socialtjänstenämnden.

Socialtjänstförvaltningens stab har i uppgift att på ett övergripande plan följa utvecklingen av stadens socialtjänst exklusive äldreomsorg. Staben ska arbeta med metodutveckling inom respektive programområde och genom utfärdande av riktlinjer säkra gemensamma mål för staden, likvärdig service och handläggning. Inom socialpsykiatri är behovet av kunskap om olika klientgrupper stort liksom behov av uppföljning, såväl för staden som helhet som för de enskilda förvaltningarna.

I DUR är utgångspunkten att människor ska få stöd i att få en förbättrad livssituation. DUR går igenom 10 livsområden för att ge en heltäckande bild av personen och dennes behov. DUR har ambitionen att tydliggöra resultatet av de insatser som socialtjänsten ger, genom att beskriva förändringar i den enskildes livssituation. Detta ska åstadkommas genom att den dokumentation som alltid görs i ett personärende utformas på ett enhetligt och systematiskt sätt. Genom dokumentationen går det att följa upp och utvärdera resultat i den enskilde personens liv. Data från den systematiska delen och resultatet av skattningarna aggregeras på gruppnivå vilket gör att det blir möjligt att få kunskap om vilka klientgrupper som finns och hur behoven ser ut för olika grupper.

Av den utvärdering som gjorts av projektet, framkommer att de handläggare som arbetar med själva instrumentet DUR anser det vara ett flexibelt och funktionellt instrument. Man lyfter fram att informationen i utredningarna blir mer allsidig och tillförlitlig. Det är lättare att bedöma stödbehovets art och omfattning samt att följa upp insatserna. Enligt handläggarna tar det mer tid att handlägga med DUR, men det blir bättre utredningar. Utvärderingen visar att utredningar som genomförts med DUR ger en ökad rättsäkerhet i handläggning och dokumentation. Det medför att stödbehovet bedöms på ett bättre sätt och att kända kontakter i större utsträckning blir dokumenterade. Utvärderingen visar också att den enskilda personens inflytande och delaktighet under utredningsprocessen ökar.

Riksförbundet Social och Mental hälsa i Stockholms län, RSMH, har i en skrivelse till socialtjänstförvaltningen uttryckt sin skepsis till en reguljär användning av DUR eller liknande bedömningsinstrument. RSMH anför tveksamheter till den mängd data som samlas in och registreras kring varje enskild klient och ifrågasätter på ”vilket sätt data ger underlag för individuella beslut som konkret gynnar klientens återhämtning”. *Bilaga 3.*

Socialtjänstförvaltningens bedömning är att det alltid är viktigt att utredningar sker på ett korrekt och hänsynsfullt sätt. Av utvärderingen av DUR under testperioden framkommer att brukarna upplevt utredningar enligt DUR som positivt och många har framfört tillfredsställelse med att bli tillfrågade om olika livsområden och också få berätta om viktiga och positiva saker.

Förvaltningen anser att det angeläget att införa ett enhetligt utredningsinstrument i stadens verksamheter för psykiskt funktionshindrade och att DUR är det instrument som bör utvecklas och införas i staden. Ett enhetligt system garanterar bättre rättsäkerhet och kvalitet i bedömningar av insatser och ger förutsättningar för bättre uppföljningar både på individnivå och på ”gruppnivå”.

För att underlätta för stadens handläggare och få bättre acceptans för ett genomförande föreslås att DUR integreras i stadens befintliga system. Det innebär att statistiken från DUR bör integreras i paraplysystemet likaså skattningsskalorna, då det underlättar den enskilda uppföljningen med klienten. En förstudie om införande av statistik från DUR i paraplyet har presenteras i november av Tietoenator. En preliminär kostnadskalkyl har lämnats. Kostnadskalkylen liksom tidplan och organisation för införandet måste beaktas i vidare behandling i kommunstyrelsen.

Bilagor:

1. ”Utredning, bedömning och uppföljning inom socialpsykiatri”
2. Utdrag ur ”Utvärdering av DUR . ett instrument för utredning, bedömning och uppföljning av klienter med psykiska funktionshinder”
3. Skrivelse från RSMH daterad 2006-10-18